

Maribor, 9. 8. 2016

Izjava za javnost

Zapostavljeno soodločanje prebivalcev

Bo neodzivnost in neodločnost župana pokopala projekt participatornega proračuna v Mariboru?

Aktivistke in aktivisti v Inicijativi mestni zbor (IMZ), ki želimo s svojim delom v Mariboru prispevati k participatorni lokalni politiki, se na javnost obračamo zaradi politične neodločnosti pri nadaljevanju uvedbe participatornega proračuna (PP) v politiko mesta.

Naj ponovimo: participatorni proračun je mehanizem, ki omogoča občankam in občanom, da soodločajo o porabi dela občinskih proračunskih sredstev, namenjenih investicijam. Namen takšnega vključevanja je izboljšati življenjsko okolje v skupnosti na podlagi zadovoljevanja izraženih konkretnih potreb ljudi, omejiti korupcijo, doseči bolj enakomerno porazdelitev investicijskih sredstev med vse soseske, povečati transparentnosti porabe sredstev ter dvigniti stopnjo demokratičnosti.

Župan Andrej Fištravec je idejo od začetka deklarativno podpiral. Večkrat se je javno pohvalil, da je eden izmed prvih, ki je podpisal izjavo v podporo uvedbi participatornega proračuna v mestu. Zavezo za izvedbo participatornega proračuna je vpisal tudi v koalicijsko pogodbo.

V februarju 2015 je župan na tiskovni konferenci ob predaji več tisoč podpisov prebivalcev mesta, ki so podprli idejo participatornega proračuna, napovedal njegovo skorajšnjo uvedbo, septembra istega leta pa je, prav tako na tiskovni konferenci, javno prižgal zeleno luč za pilotni projekt v mestni četrti (MČ) Radvanje, prvi te vrste v Sloveniji.

Za izvedbo pilotnega projekta v MČ Radvanje je ustanovil posebno delovno skupino, ki so jo sestavljali predstavniki mestnega sveta, mestne uprave ter aktivisti IMZ kot predstavniki pobudnika, civilne družbe. Skupina je pričela z delom v maju 2015 in uspešno izvedla pilotni projekt participatornega proračuna v MČ Radvanje, natančneje njegov vsebinski del. V projektu so krajanke in krajanje Radvanja predlagali 78 projektov, po pregledu in ocenitvi le-teh na občinskih uradih (nekateri projekti so se vsebinsko podvajali, presegali razpoložljiva sredstva, niso bili v občinski pristojnosti, ipd.) pa so v Radvanju konec novembra lani glasovali o 22 potrjenih in ovrednotenih predlogih. V obljubljen finančni okvir 100.000 evrov za PP namenjenih sredstev, so izglasovali 14 predvsem skupnostno naravnanih projektov, v skupni vrednosti 97.000 evrov. Sodelovanje občanov pri predlogih projektov in glasovanju je jasno pokazalo na željo ljudi po participaciji, pripravljenost na sodelovanje, ko je možnost soodločanja realna in ne zgolj navidezna.

Ko je župan lansiral pilotni projekt PP v MČ Radvanje, je hkrati postavil tudi visoke kriterije, po katerih se bo merila uspešnost izvedbe. Obljubil je da se, v kolikor bodo kriteriji doseženi, v naslednjem letu – torej letos, izvedba PP iz MČ Radvanje razširi na skupaj šest četrti ali krajevnih skupnosti. Če pa bo projekt uspešen tudi v razširjeni verziji, bo leta 2017 takšna oblika participacije omogočena vsem občankam in občanom Mestne občine Maribor.

Ne le, da je pilotni projekt izpolnil zastavljene cilje, temveč je za več kot dvakrat presegel vse kazalnike, ki so bili zastavljeni kot cilji. Še več, celoten cikel, vključno z oblikovanjem, tiskom in distribucijo tiskovin, javnimi predstavitevami, glasovanjem in spletno stranjo, je bil izveden za pičlih 3.600 evrov, kar ob tipičnih občinskih stroških kaže skoraj neverjetno ekonomičnost.

Ker je delovna skupina pričakovala, da bo župan držal dano besedo, je v začetku 2016 izvedla anketo z namenom izvedeti, katere mariborske skupnosti bi si želele letos izvajati participatorni proračun. Željo je izrazilo kar enajst mestnih četrti in krajevnih skupnosti. Pogoji za širitev so bili tako izpolnjeni, pilotni projekt je bil uspešno izpeljan, izkazan je bil visok interes s strani prebivalcev, druge MČ in KS pa so želele, da se PP uvede tudi pri njih.

Od novembra 2015 do danes, torej devet mesecev, župan kljub mnogim pozivom ni uspel najti termina za sestanek s predsednikom delovne skupine, Metododom Dolinškom. Ta mu je želel predati evalvacijo, ki jo je

pripravila delovna skupina, skupaj s priporočili za nadaljnje izvajanje participatornega proračuna. Prav tako se v tem času delovna skupina sploh ni sestala.

Medtem ko so se občinski predstavniki v tujini (brez kateregakoli člana delovne skupine) predstavljali kot občina, ki v svoje delovanje uvaja participatorne prakse, smo se doma čudili objavam v lokalnih medijih, da župan uvršča pilotni projekt PP v Radvanju na seznam svojih uspešno zaključenih projektov, čeprav takrat ni bil realiziran še noben izglasovan predlog. Zatorej ne preseneča dejstvo, da se je za umestitev izglasovanih projektov iz Radvanja v mestni proračun za 2016 bil prekleto srdit boj. Župan Fištravec je izrecno zavračal, da se za uresničitev izglasovanih projektov v Radvanju zagotovijo potrebna sredstva na posebni proračunski postavki. To je utemeljeval z izgovorom, da so sredstva že zagotovljena na obstoječih postavkah. Kar ni držalo. Projekti so bili DODANI v proračun šele v drugem branju in to le zaradi zavzetosti in vztrajnosti krajanov Radvanja, Iniciative mestni zbor in občinskega svetnika Liste kolesarjev in pešcev.

S strani Iniciative mestni zbor je župan prejel več pozivov, ki so klicali k nujnim nadaljnjim aktivnostim delovne skupine. Velja namreč poudariti, da je pri vsem skupaj najpomembnejša kontinuiteta procesov, rednost izvajanja le teh. Ne smemo namreč pozabiti, da se sodelovalnih praks veliko med nami šele na novo uči in navaja, nekateri pa si jih morajo znova priklicati v spomin.

Pozivi županu so se okrepili, ko smo se v začetku poletja pričeli zavedati, da se čas, v katerem je še možno izvesti širitev PP v letošnjem letu, hitro izteka. Do danes se župan pozivom ni odzval. Sedaj se čas preveša v drugo polovico avgusta in jasno je, da potrebnega časa ni več, prav tako pa MOM ne kaže nobenih znakov, da bi imela namen nadaljevati prakso v MČ Radvanje.

Lahko zgolj ugotovimo, da je župan prekršil lastno zavezo, ki jo je dal občankam in občanom Maribora in bo ljudem še naprej onemogočal soodločanje pri porabi proračunskega denarja. Ne bomo ugibali, ali je to stanje rezultat malomarnosti, neoperativnosti županove ekipe, politične preračunljivosti, nepoštenja ali kakih drugih vzrokov, vemo pa, da na ta način naprej ne gre.

Navadno je politika tista, ki je gonilna sila izvedbe participatornega proračuna, saj – pogledjmo pragmatično – možnost dejanske participacije ljudi v mestu prinaša tudi ogromno političnih točk. Pri nas pa se za gonilno silo kažejo civilna družba ter občinski uradi in službe, kjer s svojim strokovnim delom ter komunikacijo z občani in občankami uresničujejo projekte, ki si jih skupnost dejansko želi.

Zato pozivamo župana ter Mestni svet kot najvišje odločevalsko telo, da se vendarle nadaljuje z načrtovanim uvajanjem in širitvijo PP v letu 2017!

1. Zahtevamo od župana Fištravca, da sprejme nov odlok o Delovni skupini za uvedbo participatornega proračuna, v katerem delovni skupini nalaga:
 - da dovrši formalizacijo postopkov izvajanja participatornega proračuna;
 - da koordinira širitev PP, dokler proces ne bo zaobsegel vseh mestnih četrti in krajevnih skupnosti v občini;
 - da poskrbi za uspešen prenos izvajanja aktivnosti v procesu PP na občinsko Službo za MČ in KS, ki bo prevzela koordinacijo;
 - da opravi vsa potrebna izobraževanja koordinatorjev procesa PP, soizvajalcev procesov v lokalnih skupnostih ter občinskih strokovnih služb;
 - da v delovno skupino imenuje nove člane, predvsem iz Službe za MČ in KS ter osebe, ki so potrebne za formalizacijo;
 - da določi redne termine sej delovne skupine, najmanj enkrat mesečno in imenuje novega predsednika le te.
2. Zahtevamo, da Mestni svet s sklepom naloži županu izvedbo navedenega v točki 1.

Tako razvoj in obstoj procesov participatornega proračuna ne bo odvisen od dnevne politike in razpoloženja župana (ali njegove svetovalne ekipe) in bomo občani zaživel v bolj demokratičnem in po meri ljudi urejenem mestu. V sedanjih političnih situaciji, ko tudi župan sam poziva mestne svetnike in svetnice k projektom, ki bodo dobri za mesto in ljudi, pričakujemo, da bo projekt uvedbe participatornega proračuna vendarle obravnavan prioritarno ter z vso potrebno resnostjo in politično hrbrtenico.

Iniciativa mestni zbor

Poslano: medijem, Mestnemu svetu MOM, županu, mestnim četrtim in krajevnim skupnostim